

14. Law of Ukraine On higher education. (2014, July 1). *Ofitsiynyi visnyk Ukrainy*, № 63 [in Ukrainian].
15. Criminal Code of Ukraine. (2001, April 5). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> [in Ukrainian].
16. Criminal Enforcement Code of Ukraine. (2003, July 11). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15> [in Ukrainian].
17. Panov, M. I. (2010). Selected scientific works on the problems of jurisprudence. Kyiv: In Yure [in Ukrainian].
18. *On approval of the Rules of Procedure of penitentiary institutions*. (2018). Order of the Ministry of Justice of Ukraine from 28th August 2018 № 2823/5. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18> [in Ukrainian].
19. *On approval of the Instruction on the procedure for execution of non-custodial sentences and control over persons sentenced to the following sentences*. (2003). Order of the State Department of Ukraine for Execution of Sentences, Ministry of Internal Affairs of Ukraine from 19th December 2003 № 270/1560. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0016-04> [in Ukrainian].
20. Law of Ukraine On personal peasant economy. (2003, May 15). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/742-15-04> [in Ukrainian].
21. Law of Ukraine On employment. (2012, July 5). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> [in Ukrainian].
22. Soloviov, O. V. (2010). Object of compulsory state social insurance against accidents at work and occupational diseases. *Teoretychni ta praktychni problemy realizatsii prav liudyny u sferi pratsi i sotsialnoho zabezpechennia : materialy II Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kharkiv, 8–9 zhovt. 2010 r.)*, 526–531 [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 342.565:95 (477)

Буравльов Сергій Іванович,
суддя Північного апеляційного господарського суду
buravlyov_SI@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-9222-9579>

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО СУДУ ІРЛАНДІЇ

Стаття присвячена виявленню та опису сутності адміністративно-правових засад діяльності Комерційного суду Ірландії. Представлена до аналізу тематика є новою для юридичної науки. Раніше висвітлених наукових результатів щодо адміністративно-правових засад діяльності Комерційного суду Ірландії немає.

Дослідження спрямоване на вивчення позитивного досвіду організації та реалізації діяльності ірландської судової установи господарської юрисдикції, оскільки ця країна є яскравим прикладом європейської держави, де ефективно функціонують спеціалізовані суди з розгляду комерційних справ.

З'ясовано передумови, юрисдикцію та особливості Комерційного суду Ірландії, а також описано нормативні засади здійснення ним належної діяльності. Відзначено, що законодавство країни в досліджуваній сфері хоч, представлено багатомисливними актами, однак вони деталізують норми Основного Закону країни.

Виявлено, що для суддів Ірландії притаманна так звана «позасудова діяльність», тобто дії які доповнюють повсякденні завдання з розгляду справ, вивчення та винесення судових рішень. Деякі з цих позасудових завдань тісно пов'язані з відправленням правосуддя, а інші – в меншій мірі (наприклад, членство в асоціаціях, юридичне безкоштовне консультування, тощо). Держава опікується питаннями іміджу судової професії, тому обмежує таку діяльність фінансовими аспектами та шляхом встановлення правил суддівської поведінки, до числа яких зокрема відносяться: незалежність, неупередженість та рівність, коректність, компетентність, старанність, тощо.

На основі проведеного аналізу, сформувано висновок, згідно до якого адміністративно-правові засади діяльності Комерційного суду Ірландії характеризуються законодавчою деталізацією опису його статусу як самостійної частини у межах органа державної влади, конституційно забезпеченої гарантованості судової незалежності та неупередженості під час розгляду господарських справ у спеціалізованій процедурі, що значно економить ресурсвитрати правосуддя, а також регулюванням поведінки судді та його позасудової професійної діяльності.

Ключові слова: адміністративно-правові засади, господарська юрисдикція, зарубіжний досвід, Ірландія, Комерційний суд.

Buravlyov S. ADMINISTRATIVE AND LEGAL BASIS ACTIVITIES COMMERCIAL COURT OF IRELAND

The article is devoted to identifying and describing the essence of administrative and legal bases of the Commercial Court of Ireland. The topics presented for analysis are new to legal science. There are no previously reported scientific results on administrative and legal bases of the Commercial Court of Ireland.

The study aims to examine the positive experience of organizing and implementing the activities of the Irish judicial institution of economic jurisdiction, as this country is a shining example of a European country where specialized commercial courts

Випуск 7. Спецвипуск. 2019

operate effectively.

The preconditions, jurisdiction and features of the Commercial Court of Ireland are clarified, as well as the normative principles of its proper activity are described. It is noted that the country's legislation in the study area, although represented by numerous acts, but they detail the provisions of the Basic Law of the country.

It was found that the judges of Ireland are characterized by the so-called "extrajudicial activities" – actions that complement the daily tasks of reviewing cases, studying and making court decisions. Some of these out-of-court tasks are closely related to the administration of justice, while others are less related to (for example, membership in associations, free legal advice, etc.). The state takes care of the image of the judiciary, so limits such activities to financial aspects and by establishing rules of judicial conduct, which include: independence, impartiality and equality, correctness, competence and diligence, and so on.

Based on the analysis, it is concluded that the administrative and legal framework of the Commercial Court of Ireland is characterized by legislative details of the description of its status as a public authority, constitutionally guaranteed judicial independence and impartiality in commercial proceedings in a specialized procedure, which significantly saves resources of justice, as well as regulating the judge's conduct and his extrajudicial professional activities.

Key words: administrative and legal bases, Commercial Court, commercial jurisdiction, foreign experience, Ireland.

Постановка проблеми. У деяких державах-членах ЄС функціонують спеціалізовані суди, предметна юрисдикція яких поширюється на певні категорії справ, які за національним законодавством вважаються такими, що потребують окремого розгляду, відмінного від загального порядку.

Зазвичай це стосується адміністративного судочинства (публічно-правові спори між державними органами та приватними особами або фірмами щодо рішень суб'єктів владних повноважень, наприклад у сфері ліцензування, отримання дозволів на ведення бізнесу чи податкові спори) [1]. Однак, у низці європейських держав також функціонують спеціалізовані суди з розгляду комерційних справ (економічних або ж господарських), хоч, переважно в Європі такі суди вирішують незначну частину спорів, адже, як правило, такі спори вирішують арбітражі, які не належать до державних судових систем [2].

Яскравим прикладом такої країни є Ірландія, адміністративно-правові засади діяльності Комерційного суду якої значно відрізняються від вітчизняних. Саме тому, дане дослідження спрямоване на вивчення позитивного досвіду організації та реалізації діяльності ірландської судової установи господарської юрисдикції.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Представлена до аналізу тематика є новою для юридичної науки. Раніше висвітлених наукових результатів щодо адміністративно-правових засад діяльності Комерційного суду Ірландії немає.

Метою статті є виявлення та опис сутності адміністративно-правових засад діяльності Комерційного суду Ірландії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конституція Ірландії [3] від 29 грудня 1937 року – Основний Закон держави. Її норми передбачають, що вся влада на території держави є Божим велінням, що реалізується народом, який має право призначати керівництво держави та вирішувати всі питання державної політики відповідно до вимог загального блага. Реалізація влади здійснюється тільки органами держави. Окрема глава Конституції Ірландії під назвою «Суди» містить статті (від 34 до 37) присвячені організації судочинства в цій країні, судоустрій якої представлений три ланковою системою до складу якої входять: районні та окружні суди, Високий суд, Апеляційний суд та Верховний суд.

Комерційний суд Ірландії, фактично, є спеціалізованим підрозділом Високого суду [4], до юрисдикції якого віднесено вирішення усіх різновидів ділових спорів, наприклад порушення умов контракту, ІТ-суперечки, корпоративні злиття, інвестиційні, а також інтелектуальні й майнові спори [5] тощо. Для ініціації судового розгляду справи, ціна позову повинна становити щонайменше 1 000 000 євро [6].

До створення комерційного відділу Високого суду Ірландії судові розгляди з комерційних спорів були високовартісними, обтяжливими і довготривалими. З розумінням того, що в ряді інших юрисдикцій робляться кроки для «спеціального розгляду справ, пов'язаних з комерційним / корпоративним правом, з метою досягнення ефективного і дієвого вирішення спорів», і з урахуванням недавнього «величезного зростання економічної активності» керівництвом держави було визнано необхідність створення такого суду, в результаті чого в січні 2004 року він розпочав свою роботу [7].

При цьому, з моменту його створення, Ірландія стала «кращою платформою» для розгляду комерційних спорів і визнана на міжнародному рівні ефективною щодо вирішення істотних комерційних суперечок, причому приблизно 90 відсотків справ вирішуються протягом одного року [8]. Тобто одна з його ключових особливостей – здатність оперативно розглядати справи у межах процедур, відмінних від розгляду інших категорій справ. Ці процедури регулюються Наказом 63А Правил Вищих судів [4].

Уточнимо, що суд використовує систему управління справами, яка призначена для оптимізації підготовки до судового розгляду, усунення непотрібних витрат і тактики зволікань, а також забезпечення повного розкриття інформації на досудовому етапі. Суддя може відкласти розгляд справи на строк до 28 днів, щоб учасники могли спробувати вирішити суперечку, використовуючи альтернативні варіанти вирішення спорів, такі як посередництво, примирення або арбітраж. Спори, що є в провадженні Комерційного суду, зазвичай розглядаються протягом декількох місяців, а не кількох років, як узвичаєно в Високому суді [9].

Отже, з'ясувавши передумови, юрисдикцію та особливості Комерційного суду Ірландії, вважаємо за необхідне дослідити й нормативні засади здійснення ним належної діяльності.

Слід відзначити, що законодавство країни в досліджуваній сфері хоч, представлено багато чисельними актами (наприклад, мовою оригіналу – Civil Liability and Courts Act 2004 (No. 31); Courts (Supplemental

Provisions) Act 1961 (No. 39); Courts and Court Officers Act 1995 (No. 31); Courts of Justice Act 1924 (No. 10) ; Courts Service Act 1998 (No. 8); Data Protection Act 2018 (No. 7) тощо), однак всі вони деталізують норми Основного Закону країни.

Зрозуміло, що структура суду представлена судьями-професіоналами (наразі їх шість, включаючи голову суду та секретаря) [10].

У статті 34 Конституція Ірландії прямо передбачено, що «Правосуддя здійснюється в судах, заснованих законом, судьями, котрі призначаються в порядку, передбаченому цією Конституцією». У статті 35 передбачено положення про призначення і перебування на посаді представників судових органів Ірландії, які, згідно з умовами статті, «повинні бути незалежними при виконанні своїх судових функцій і підкорятися тільки нормам цієї Конституції та законам». Відповідно до статті 35.4.4 Конституції члени Високого суду можуть бути відсторонені від посади тільки рішенням обох палат Парламенту за заявою про неправомірність дій (вчинення проступку) або неієздатність. Крім того, відповідно до статті 35.5.1 Конституції винагороду судді не може бути зменшено протягом терміну його або її повноважень, крім як відповідно до статті 35.5 [3; 11].

Судді Комерційного суду Ірландії є членами (або судьями) Високого суду, які призначаються Президентом Ірландії відповідно до статті 35.1 Основного Закону. Однак, слід уточнити, що функція призначення суддів не входить до компетенції Президента – відповідно до статті 13.9 Конституції Ірландії, коли Президент призначає суддю, він робить це «за рекомендацією уряду» [12]. Конституційно заборонено судьям Комерційного суду Ірландії бути членом будь-якої Палати Парламенту або займати будь-яку посаду за винагороду [3].

Цікавим є те, що Ірландія має найменшу кількість суддів на душу населення [12], а після прийняття Закону про надзвичайні фінансові заходи в інтересах суспільства (2011 рік), їх заробітна плата була значно знижена (наприклад, до 2012 року суддя Високого суду отримував 196 410 тисяч євро на рік, а після 2012 року – від 177 125 до 196 410 тисяч євро) [13]. Водночас як зазначено нами попередньо, це не заважає їм здійснювати свою діяльність своєчасно та професійно. Справедливості заради, є сенс нагадати, що все ж таки коло справ, потенційно можливих до розгляду, обмежено ціною позову та, додатково, можливістю відмови у її розгляді взагалі.

Також, окремо уточнимо, що для суддів Ірландії притаманна так звана «позасудова діяльність», тобто дії які доповнюють повсякденні завдання з розгляду справ, вивчення та винесення судових рішень. Деякі з цих позасудових завдань тісно пов'язані з відправленням правосуддя, а інші – в меншій мірі (наприклад, членство в асоціаціях, юридичне безкоштовне консультування, тощо). Держава опікується питаннями іміджу судової професії, тому обмежує таку діяльність фінансовими аспектами та шляхом встановлення правил суддівської поведінки, до числа яких зокрема відносяться: незалежність, неупередженість та рівність, коректність, компетентність, старанність, тощо.

Висновок. На основі проведеного аналізу маємо змогу констатувати, що адміністративно-правові засади діяльності Комерційного суду Ірландії характеризуються законодавчою деталізацією опису його статусу як самостійної частини у межах органа державної влади, конституційно забезпеченої гарантованості судової незалежності та неупередженості під час розгляду господарських справ у спеціалізованій процедурі, що значно економить ресурсовитрати правосуддя, а також регулюванням поведінки судді та його позасудової професійної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

- 1.Specialised Courts. *An official website of the European Union*. 2019. URL: https://e-justice.europa.eu/content_specialised_courts-19-en.do
- 2.Шепель Т., Бойченко Є. Європейське спрямування господарського судочинства. *Юридична газета online*. 2016. №11 (509). URL: <https://jur-gazeta.com/publications/practice/gospodarske-pravo/evropeyske-spryamuvannya-gospodarskogo-sudochinstva.html>
- 3.Constitution of Ireland: Enacted by the People 1st July, 1937; in operation as from 29th December, 1937. *Government of Ireland*. URL: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/cons/en/html>
- 4.Specialised Courts – Ireland. *An Official Website of the European Union*. 2019. URL: https://e-justice.europa.eu/content_specialised_courts-19-ie-en.do?member=1
- 5.The Commercial Court is a division of the High Court which deals solely with significant commercial cases. *Commercial Court*. URL: <https://www.courts.ie/commercial-court#:~:text=The%20Commercial%20Court%20deals%20with,investment%20disputes%2C%20and%20intellectual%20property>
- 6.Commercial Proceedings: Order 63A. *Courts Service of Ireland*. URL: <https://www.courts.ie/rules/commercial-proceedings>
- 7.O'Riordan, John. Ireland's Commercial Court: An inside view. *ICLG*. 2013. URL: <https://iclg.com/cdr/expert-views/the-irish-commercial-court-an-inside-view>
- 8.Murphy-O'Connor, Julie & McLoughlin, Claire & Reynolds, Karen. The Complex Commercial Litigation Law Review - Edition 2. *The Law Reviews*. 2019. URL: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-complex-commercial-litigation-law-review-edition-2/1211597/ireland>
- 9.Courts System – Commercial Court. *Citizens Information*. URL: https://www.citizensinformation.ie/en/justice/courts_system/commercial_court.html
- 10.Judges of the Commercial Court. *Commercial Court*. 2019. URL: <https://www.courts.ie/judges-commercial>

court

11. The Legal System and the Separation of Powers. *Supremecourt*. URL: <http://www.supremecourt.ie/supremecourt/sclibrary3.nsf/pagecurrent/D5F78352A387D74480257315005A419E?opendocument&l=en#:~:text=Articles%2034%20to%2038%20of,manner%20provided%20by%20this%20Constitution%22>.

12. Who are the Judiciary? *The Association of Judges in Ireland (AJI)*. URL: <https://aji.ie/the-judiciary/who-are-the-judiciary/>

13. Judicial Remuneration. *The Association of Judges in Ireland (AJI)*. URL: <https://aji.ie/the-judiciary/judicial-remuneration/>

REFERENCES:

1. Specialised Courts. *An official website of the European Union*, 2019. Retrieved from: https://e-justice.europa.eu/content_specialised_courts-19-en.do [in English].

2. Shepel' T. & Boychenko Y. (2016) Yevropeys'ke spryamuvannya hospodars'koho sudochynstva [European direction of commercial litigation] *Yurydychna hazeta online – Legal newspaper online*, 11 (509). Retrieved from: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/gospodarske-pravo/evropeyske-spryamuvannya-gospodarskogo-sudochynstva.html> [in Ukrainian].

3. Constitution of Ireland: Enacted by the People 1st July, 1937; In operation as from 29th December, 1937. *Government of Ireland*. Retrieved from: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/cons/en/html> [in English].

4. Specialised Courts – Ireland. *An Official Website of the European Union*, 2019. Retrieved from: https://e-justice.europa.eu/content_specialised_courts-19-ie-en.do?member=1 [in English].

5. The Commercial Court is a division of the High Court which deals solely with significant commercial cases. *Commercial Court*. Retrieved from: <https://www.courts.ie/commercial-court#:~:text=The%20Commercial%20Court%20deals%20with,investment%20disputes%2C%20and%20intellectual%20property> [in English].

6. Commercial Proceedings: Order 63A. *Courts Service of Ireland*. Retrieved from: <https://www.courts.ie/rules/commercial-proceedings> [in English].

7. O'Riordan, John (2013) Ireland's Commercial Court: An inside view. *ICLG*. Retrieved from: <https://iclg.com/cdr/expert-views/the-irish-commercial-court-an-inside-view> [in English].

8. Murphy-O'Connor, Julie & McLoughlin, Claire & Reynolds, Karen (2019) The Complex Commercial Litigation Law Review - Edition 2. *The Law Reviews*. Retrieved from: <https://thelawreviews.co.uk/edition/the-complex-commercial-litigation-law-review-edition-2/1211597/ireland> [in English].

9. Courts System – Commercial Court. *Citizens Information*. Retrieved from: https://www.citizensinformation.ie/en/justice/courts_system/commercial_court.html [in English].

10. Judges of the Commercial Court. *Commercial Court*, 2019. Retrieved from: <https://www.courts.ie/judges-commercial-court> [in English].

11. The Legal System and the Separation of Powers. *Supremecourt*. Retrieved from: <http://www.supremecourt.ie/supremecourt/sclibrary3.nsf/pagecurrent/D5F78352A387D74480257315005A419E?opendocument&l=en#:~:text=Articles%2034%20to%2038%20of,manner%20provided%20by%20this%20Constitution%22>. [in English].

12. Who are the Judiciary? *The Association of Judges in Ireland (AJI)*. Retrieved from: <https://aji.ie/the-judiciary/who-are-the-judiciary/> [in English].

13. Judicial Remuneration. *The Association of Judges in Ireland (AJI)*. Retrieved from: <https://aji.ie/the-judiciary/judicial-remuneration/> [in English].

Стаття надійшла до редакції: 14.12.2019

УДК 342.9: 352 (477)

Оксін Віталій Юрійович,

кандидат юридичних наук

перший заступник директора

Науково-дослідного інституту публічного права

6222410@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0001-6080-7752>

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

Стаття присвячена формуванню системи нормативно-правових актів, що складають нормативно-правове забезпечення публічного адміністрування місцевого розвитку в Україні, оскільки за переконаннями автора, від чіткості його формування залежить ефективність, результативність та належність здійснення державно-владної та сервісної реалізації публічної влади на місцях. Відтак, формування системи законодавчо-нормативної бази у цій сфері забезпечить можливість отримати об'єктивну інформацію про стан та перспективи регулювання окремих аспектів функціональності аналізованого

Випуск 7. Спецвипуск. 2019